

Ändringshistoria

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2013-11-13	1		Skapat dokument
2015-07-03	2	Mari Nilsson	Beskrivning av objektet + Syfte och mål + ny logga + karta.
2015-11-18	3	Anna Ingvarson	

Arbetsplan för N2000-området Labro ängar SE0220118 projektet Life Coast Benefit LIFE12 NAT/SE/000131

Objektskod och namn: SE0220118, Labro ängar

Åtgärder:

- A4 Arbetsplan för objektet
- A7 Upphandling
- C1 Restaurering av gräsmarker
- D1-Fågeluppföljning strandängar

Kommun: Nyköping

Mittkoordinanter: xxx

Regional genomförare: Anna Ingvarson, Hans Sandberg

Fastighetsbeteckning/Markägare: Sjösa 1:2/Nyköpings kommun

Bilagor

1. karta över projektets åtgärder enligt ansökan
2. karta över projektets åtgärder som genomförs

Om Projektet Life Coast Benefit

Projektet Life Coast Benefit kommer att genomföra åtgärder i 45 olika N2000-områden utmed kusten i Södermanland, Östergötland och Kalmar. Störst andel av åtgärderna riktas mot restaurering av igenväxande marker i skärgårdens gamla odlingslandskap. Skärgårdens arkipelag av öar, holmar, kobbar och skär har brukats långliga tider vilket bevarat livsmiljöer för en speciell

Postadress
611 86 NYKÖPING

Besöksadress
Stora torget 13
sodermanland@lansstyrelsen.se

Telefon
0155-26 40 00 växel

Telefax
0155-26 71 25

E-post

Organisationsnr
202100-2262

PlusGiro
35174-2
www.lansstyrelsen.se/sodermanland

Bankgiro
5051-8653

Faktureringsadress
FE 98

Internet

fauna och flora. Idag har villkoren för ett småskaligt brukande försämrats vilket, tillsammans med skärgårdens speciella logistikförhållanden, gör det extra angeläget att satsa på åtgärder för att bevara och förstärka de natur- och kulturvärden som är knutna hit.

Beskrivning av objektet

Labro-området brukades redan i slutet av 1600-talet till största delen som slåtteräng. Än idag syns spår från denna tidiga ängsperiod i form av stenrösen. Under årens lopp har markanvändningen kraftigt förändrats. Den mesta ängsmarken uppodlades till åker som under 1900-talet så småningom övergick till betesmark. Under 1900-talets senare del tilltog igenväxningen av den forna, öppna, betesmarken. I de lundartade miljöerna utvecklades höga naturvärden som skuggtåliga örter och vedsvampar. Samtidigt minskade området betydelse som lokal för rastande fåglar. År 1994 påbörjas åtgärder i kommunens och länsstyrelsens regi för att stoppa igenväxningen. Bland annat släpptes betesdjur ut på de tidigare svagt hävdade markerna. Betesputsning och stubbfräsning genomfördes, en hagmark iordningställdes, slåtter återinfördes och bladvassen tuktades radikalt för att återskapa den så kallade blå bården till förmån för bl a många strandängsfåglar. Informationstavlor sattes upp och fågeltornet renoverades. Sedan 1996 hävdas Labro ängar på ett tillfredsställande sätt genom slåtter och bete.

De dominerande naturtyperna i området är havsstrandäng, naturbetesmark och lövskogslund, ofta med dominerande hassel. Ovanliga, till hävden knutna kärlväxter i området är fältgentiana, hartmanstarr, smörbollor, majviva, vildlin, loppstarr, älväxing, låsbråken, kattfot och sandmaskros. Flera rödlistade maskrosor som fläckmaskros, kvällsmaskros och sankmaskros finns också här. Även svampfloran är rik med arter som sepiavaxskivling och doftrödhatting. Utanför hagmarken och strandängarna vidtar en bladvassbård och öppet vatten. Den näringsrika fjärden har god produktion av mikroorganismer och fisk, vilket utgör grunden för ett rikt fågelliv.

Bland områdets hävdgynnade häckfåglar bör nämnas tofsvipa, enkelbeckasin, rödbena och gulärta. Skedand, årtå och snatterand häckar troligtvis också. Kornknarr och rödspov noterades i området under 1998. Havsrör använder Sjösa fjärden som fiskeplats och ses ofta seglande högt ovanför vattnet. Andra sådana EU-arter är fiskgjuse, som fiskar i Sjösa fjärden och Saxviken samt brun kärrhöök i vassområdena. Spillkråkan häckar i döda träd på skogsholmarna. Hävdgynnade insekter förekommer rikligt. Thunbergs fältnätare och snedstreckad fältnätare, mindre svampklobagge och avlång flatbagge är exempel på några av områdets rödlistade arter. De två skalbaggar är knutna till ihåliga träd. I trädens håligheter trivs även bålgeting.

I området finns också relativt täta lövskogslundar med eller utan hassel. I några av hässlena är hasseln grov och på de mullrika jordarna uppträder en vårflora med mycket blåsippor samt intressanta svampar, bland annat marsipankremla. Bland kärlväxter märks vårärt, lungört, desmeknopp och nordlundarv. På grov björk i området har en i Södermanland mycket sällsynt lav påträffats, *Bacidia hegetschweileri*.

Syfte & mål

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade naturtyperna och arterna så att området bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet och länet.

Syftet med Natura 2000 – området Labro ängar är att vårda, bevara och återställa ett öppet odlingslandskap med lång kontinuitet och därmed säkerställa förekomsten av naturtyper samt en lång rad hävdgynnade växt- och djurarter.

Syftet är samtidigt att bevara ett lövdominerat skogsområde med naturskogspotential och en hassellund med skuggtåliga örter, en rik svampflora och ett till miljön knutet insektsliv.

Ett tredje syfte är att livsmiljöerna för de fågelarter som utpekats enligt fågeldirektivet skall bevaras och skötas så att fågelpopulationerna är långsiktigt stabila.

Karta 1. Karta över projektets åtgärder enligt ansökan

Planerade åtgärder

Action A4: Arbetsplan för objektet

Genomförs

Färdigställs under 2015. Därefter kan arbetsplanen komma att justeras något efter att åtgärderna blivit genomförda.

Beskrivning och motivering

För varje område inom LIFE Coast Benefit-projektet tas en arbetsplan fram för att tidsätta, kvalitetssäkra och beskriva åtgärderna som ska genomföras inom projektet.

Action A7: Upphandlingar

Genomförs:

Entreprenör anlitas med stöd av ramavtal 114-6653-2014 (enklare tjänster) eller 512-5494-2013 (maskintjänster avverkning/skotning).

Beskrivning och motivering:

Skrivs senare.

Action C1: Fräsning och tuvbearbetning av strandängar

Genomförs

September-november 2018

Beskrivning och motivering

De ytor som ska åtgärdas är igenvuxna med vass och har tidigare varit öppna. Åtgärden genomförs för att gynna vadarfåglar, simänder och rastande fåglar. Arter så som gulärta och ängspiplärka gynnas också.

Action D1: Fågeluppföljning strandängar

Genomförs

Åtgärden genomförs vid två tillfällen, före fräsning av strandängarna 2014 och efter fräsningen 2019.

Beskrivning och motivering

Åtgärden görs för att kunna följa upp hur strandängsfåglarna påverkas av fräsningen av strandängarna.

INFOGA KARTA EFTER ÅTGÄRD

Tabell 1 Sammanställning över förändringar gentemot ansökan

Action	Planerad omfattning i ansökan	Genomförd omfattning	Differens
A4	1 plan	1 plan	-
C1	11,2 ha		
D1	2 tillfällen		

Karta över projektets åtgärder enligt ansökan - Labro ängar

- Teckenförklaring**
- C1-åtgärder
  - Fågeluppföljning, strandängar

